UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1927

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) (pred 11. decembrom 2018: Európskej agentúry na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti) za rozpočtový rok 2018

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) za rozpočtový rok 2018,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0053/2020),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) predstavoval konečný rozpočet Agentúry Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) (ďalej len „agentúra“) na rozpočtový rok 2018 sumu 205 657 227 EUR, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje výrazné zvýšenie o 32 %; keďže toto zvýšenie súviselo s dodatočnými úlohami a posilnením mandátu agentúry, keďže rozpočet agentúry pochádza najmä z rozpočtu Únie ([2]);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky agentúry za rozpočtový rok 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2018 prinieslo mieru plnenia rozpočtu na úrovni 75,18 %; konštatuje, že nízka miera plnenia je dôsledkom neuhradených záväzkov, najmä v súvislosti s operačnými výdavkami podmienenými prijatím ich právneho základu; okrem toho dodáva, že miera čerpania platobných rozpočtových prostriedkov bola na úrovni 94,08 %, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje zvýšenie o 2,55 %;

2. poznamenáva, že po značných oneskoreniach je podľa poslednej schválenej správy o pokroku prác z apríla 2018 výstavba nových priestorov agentúry v Štrasburgu dokončená na 88,17 % a že agentúra chráni svoje finančné záujmy prostredníctvom zábezpeky na plnenie vo výške 1,2 milióna EUR; berie na vedomie, že 15. mája 2018 a 15. februára 2019 agentúra podala na Všeobecnom súde v Štrasburgu vyjadrenia k žalobe, a tiež, že Všeobecný súd zatiaľ nevydal rozhodnutie; ďalej konštatuje, že rozhovory zamerané na dosiahnutie mimosúdneho urovnania sa začali v apríli 2019; vyzýva agentúru, aby bezodkladne informovala orgán udeľujúci absolutórium v prípade, že sa dohodne mimosúdne urovnanie alebo hneď po vydaní rozsudku Všeobecného súdu;

3. so znepokojením konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov bola miera plnenie rozpočtu agentúry nižšia, ako sa plánovalo, v dôsledku neskorého prijatia právnych aktov alebo oneskoreného nadobudnutia ich účinnosti (čo bolo mimo kontroly agentúry) a malo vplyv na rozvoj existujúcich a vývoj nových systémov; konštatuje, že agentúra v reakcii na túto skutočnosť vrátila Komisii 74 000 000 EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch a 49 000 000 EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch preniesla do nasledujúceho roku,

([1]) Ú. v. EÚ C 120, 29.3.2019, s. 161.
([2]) Ú. v. EÚ C 120, 29.3.2019, s. 163.

čím sa spochybňujú predpoklady o plánovaní v legislatívnych finančných výkazoch vypracovaných Európskou komisiou; zdôrazňuje, že zápis rozpočtových prostriedkov do rozpočtu schváleného agentúrou pokiaľ ide o právne akty, ktoré ešte neboli prijaté, predstavuje značné riziká pre správne finančné riadenie; vyzýva Komisiu, aby spolu s agentúrou lepšie zosúladila plánovanie rozpočtu s načasovaním prijatia alebo nadobudnutia účinnosti právnych aktov;

Výkonnosť

4. víta trvalú spoluprácu agentúry s inými agentúrami Únie a posilnený mandát v dôsledku nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) č. 2018/1726 ([3]) v decembri 2018, ktoré prináša nové príležitosti na posilnenie spolupráce, poskytovanie proaktívneho poradenstva a dodatočnej podpory a pomoci Komisii, členským štátom a iným agentúram v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí a užšiu spoluprácu s medzinárodnými organizáciami;

5. víta si možný vývoj centralizovaného smerovača na výmenu informácií o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich a informácií o záznamoch o cestujúcich medzi členskými štátmi; konštatuje, že používanie takýchto informácií na kontrolu rozsiahlych informačných systémov bolo navrhnuté ako prvok interoperability v budúcom záujme; ďalej berie na vedomie súvisiacu štúdiu uskutočniteľnosti, ktorú vykonala Komisia v období od apríla 2018 do januára 2019;

6. na základe pripomienok a poznámok, ktoré v roku 2018 predložil orgán udeľujúci absolutórium, konštatuje, že agentúra spravuje tri samostatné, neintegrované rozsiahle informačné systémy v súlade s príslušnými právnymi nástrojmi, ktorými sa tieto systémy riadia, a že rôzne harmonogramy vývoja a obmedzenia vyplývajúce z tohto právneho rámca spôsobili, že systémy IT sú zostavené oddelene a neintegrovaným spôsobom; víta si, že agentúra uznáva, že tento prístup nie je z prevádzkového ani z rozpočtového hľadiska udržateľný ani efektívny; víta, že agentúra začala iniciatívu zameranú na zefektívnenie systémovej architektúry a návrhu systému, pričom jedným z hlavných hnacích mechanizmov v tejto súvislosti je iniciatíva Komisie v oblasti interoperability; nabáda agentúru, aby ďalej skúmala možnosti stanovenia spoločných postupov a spoločného využívania systémov;

7. najmä vzhľadom na to, že táto agentúra sa zaoberá interoperabilitou citlivých údajov, pripomína dôležitosť služieb správy a spracúvania údajov a potrebu internalizovať tieto služby; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam ochrany a dôvernosti takýchto údajov a možné riziká, ktoré so sebou prináša súčasný systém riadenia externých IT služieb;

8. víta novú organizačnú štruktúru, ktorú agentúra zaviedla s cieľom posilniť spôsobilosti potrebné na operačné plánovanie a súvisiace verejné obstarávanie vrátane poskytovania právnych a technických vstupov; vyzýva však na ďalšie úsilie, aby sa zabezpečil súlad s pravidlami verejného obstarávania a presnejšie podávanie správ; berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že agentúra môže zvážiť použitie metodiky International Function Point Users Group (IFPUG), ktorá je štandardnou metodikou určovania cien za vývojové činnosti;

9. víta pokrok dosiahnutý v súvislosti s odporúčaniami Dvora audítorov z predchádzajúcich rokov; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že agentúra nezverejňuje oznámenia o voľných pracovných miestach aj na webovom sídle Európskeho úradu pre výber pracovníkov (ďalej len „EPSO“); vyzýva preto agentúru, aby podnikla kroky na zabezpečenie uverejňovania voľných pracovných miest prostredníctvom webového sídla úradu EPSO;

10. konštatuje, že agentúra v súvislosti s postupmi elektronického obstarávania síce zaviedla elektronickú fakturáciu a elektronické zadávanie zákazky pre určité postupy, poznamenáva však, že elektronické predkladanie sa ešte stále zavádza;

11. zdôrazňuje význam poskytovania rodovo podmienených údajov, aby bolo možné analyzovať vývoj rodovej rovnováhy v rámci personálu agentúry a jej riadiacich orgánov;

Personálna politika

12. so znepokojením konštatuje, že k 31. decembru 2018 bol plán pracovných miest naplnený len na 89,71 %, pričom zo 136 dočasných zamestnancov povolených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní so 131 schválenými pracovnými miestami v roku 2017) bolo vymenovaných 122 dočasných zamestnancov; konštatuje, že okrem toho v roku 2018 pre agentúru pracovalo 31 zmluvných zamestnancov a 9 vyslaných národných expertov; víta odpoveď agentúry, že túto mieru plnenia možno pripísať neskorým prijatím právnych aktov, a naliehavo vyzýva agentúru, aby predložila správu o budúcom pokroku;

13. so znepokojením berie na vedomie nedostatočnú rodovú rovnováhu v správnej rade (40 mužov a 6 žien);

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1726 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) a o zmene nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 99).

14. na základe poznámok a pripomienok, ktoré v roku 2018 predložil orgán udeľujúci absolutórium, konštatuje, že agentúra si je vedomá značných rizík pre kontinuitu svojej činnosti vyplývajúcich z malého počtu zamestnancov; zdôrazňuje skutočnosť, že agentúra vo svojich programových dokumentoch požiadala o dodatočných zamestnancov; berie na vedomie, že takéto zvýšenie počtu zamestnancov podlieha schváleniu Európskym parlamentom a Radou a že agentúra sa snaží zmierniť riziko prostredníctvom zmeny priorít úloh a rýchleho náboru; poukazuje na to, že súčasná prax prijímania personálu potrebného na vykonávanie právneho aktu až vtedy, keď sa takýto právny akt stane účinným, znamená spoliehanie sa na súčasných zamestnancov, aby vykonali prípravné opatrenia na vykonávanie takéhoto právneho aktu, čím dochádza k preťažovaniu kapacity základného tímu agentúry a vzniká riziko, že tým bude dotknutá výkonnosť agentúry pri plnení jej každodenných činností; vyzýva preto Komisiu, aby povolila prednostné prijatie niektorých zamestnancov uvedených v návrhu právneho aktu s cieľom umožniť agentúre, aby sa mohla účinne pripraviť na vykonávanie tohto právneho aktu;

15. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov sa pri jednom postupe prijímania zamestnancov výberová komisia agentúry na úkor transparentnosti postupu odchýlila od uverejneného oznámenia o voľnom pracovnom mieste a uplatnila vyšší minimálny počet bodov potrebný na zaradenie uchádzačov na rezervný zoznam, než pôvodne uverejnila; na základe odpovede agentúry berie na vedomie jej záväzok použiť presnejšie znenie oznámení o voľných pracovných miestach, ktoré sa majú uverejniť v budúcnosti; víta, že agentúra okamžite upravila svoju metodiku pre prebiehajúce postupy a že usmernenia týkajúce sa postupov prijímania zamestnancov budú zahŕňať zásadu, že prahová hodnota pre rezervný zoznam by sa mala stanoviť *ex ante*; vyzýva agentúru, aby zabezpečila dodržiavanie uverejnených výberových kritérií;

16. berie na vedomie, že v marci 2018 správna rada agentúry prijala novú organizačnú štruktúru, keďže sa očakáva rast agentúry z dôvodu nárastu úloh po prijatí nových právnych aktov a dodatočných zamestnancov pridelených agentúre v tejto súvislosti; konštatuje, že agentúra do konca roka 2020 takmer zdvojnásobí počet svojich zamestnancov a že reorganizácia sa očakávala v plnej miere do konca roka 2019;

Verejné obstarávanie

17. so znepokojením konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov boli dve kontrolované platby za „opravy a údržbu prevádzky Schengenského informačného systému“ čiastočne v rozpore s pravidlami, keďže agentúra zmenila jednu osobitnú zmluvu zvýšením mesačných poplatkov za údržbu bez toho, aby zmenila aj rámcovú zmluvu na poskytnutie uvedených opráv a údržby, čím by takéto zvýšenie ceny zaistila, a následne po dátume uplynutia platnosti rámcovej zmluvy predĺžila platnosť uvedenej zmluvy o 1,5 mesiaca; zdôrazňuje, že dodatočná suma uhradená v súvislosti s mesačnou údržbou a platba za údržbu po uplynutí platnosti rámcovej zmluvy sú čiastočne neoprávnené; berie na vedomie odpoveď agentúry, že oneskorenia, ku ktorým došlo pri uvedení následnej rámcovej zmluvy, a ďalšie kroky prijaté počas postupu zadávania zákazky viedli k nutnosti zabezpečiť nepretržitú údržbu Schengenského informačného systému v súlade s právnymi záväzkami agentúry, a že sa dokončuje súbor kontrolných zoznamov a vzorov pre postupy verejného obstarávania, ako aj stanovenie kapacít na podporu plánovania prevádzkových činností a súvisiacich postupov verejného obstarávania; vyzýva agentúru, aby zabezpečila súlad s pravidlami verejného obstarávania;

18. okrem toho konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov vzorec uvedený v špecifikáciách k verejnému obstarávaniu s cieľom uzavrieť zmluvu o údržbe, na základe ktorého sa určí najkvalitnejšia ponuka, sa líšil od vzorca, ktorý bol uvedený v dokumente s otázkami a odpoveďami pre uchádzačov, a že boli zistené aj ďalšie nedostatky týkajúce sa kvality, úplnosti a súladu informácií; berie na vedomie, že agentúra uznáva, že je potrebné zlepšiť a zdokumentovať kontroly konzistentnosti a porovnateľnosť medzi plánovaním verejnej súťaže a skutočnými zákazkami, aby bolo možné vykonať hodnotenie *ex post* (čo v súčasnosti nie je zavedené ako funkcia v rámci postupu verejného obstarávania z dôvodu nedostatku ľudských zdrojov); vyzýva agentúru, aby posilnila vnútornú kontrolu týkajúcu sa verejného obstarávania;

19. so znepokojením konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov v prípade zmluvy na poskytnutie telekomunikačných služieb agentúra zadala zákazku jedinému hospodárskemu subjektu, ktorý predložil ponuku, pričom hodnota udelenej zákazky dosiahla 144 000 EUR, čo zodpovedá sume uverejnenej v pôvodnom oznámení o vyhlásení verejného obstarávania; konštatuje však, že finančná ponuka, ktorú predložil prevádzkovateľ, bola len 45 700 EUR, takže bola udelená zákazka v hodnote prevyšujúcej ponuku, čo nie je v súlade s pravidlami verejného obstarávania; berie na vedomie odpoveď agentúry, že finančná ponuka bola mienená len ako nezáväzný scenár na účely vyhodnotenia ponúk a reálne mesačné platby sú založené na skutočnom využívaní služieb podľa pôvodne ponúknutých jednotkových cien; vyzýva agentúru, aby neudeľovala zákazky v hodnotách, ktorá prevyšujú ponuky uchádzačov;

20. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov agentúra predĺžila platnosť štvorročnej priamej zmluvy na poskytovanie bezpečnostných a recepčných služieb na šesť rokov, čím sa zvýšila hodnota zákazky o 73 %, čo nie je v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, takže platby vykonané po skončení pôvodného obdobia boli neoprávnené; berie na vedomie odpoveď agentúry, že k tejto situácii došlo za výnimočných okolností, ktoré boli včas oznámené a analyzované v registri výnimiek agentúry; uznáva, že boli prijaté rozhodnutia s cieľom zabezpečenia nepretržitého poskytovania bezpečnostných služieb; vyzýva agentúru, aby zabezpečila súlad s pravidlami verejného obstarávania;

21. na základe poznámok a pripomienok orgánu udeľujúceho absolutórium v súvislosti s rozsiahlym využívaním externých dodávateľov na vývoj a údržbu IT projektov víta, že agentúra pracuje na stratégii získavania zdrojov s cieľom zabezpečiť čo najlepšie využitie svojich vlastných zdrojov; zdôrazňuje, že Dvor audítorov zistil, že u všetkých agentúr sa vyskytuje horizontálny trend najímať externých zamestnancov ako konzultantov v oblasti IT; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné riešiť závislosť agentúry od externého náboru pracovníkov v tejto oblasti; berie na vedomie, že rozhodnutie vyčleniť dostatočné personálne zdroje prináleží Európskemu parlamentu a Rade ako rozpočtovým orgánom;

22. naliehavo vyzýva agentúru, aby preskúmala možnosti spoločného využívania zdrojov, pokiaľ ide o prekrývajúce sa úlohy medzi inými agentúrami s podobnými činnosťami; nabáda agentúru, aby začala hľadať spôsoby spoločného využívania neodborného personálu v oblastiach, ako sú IKT a účtovníctvo, najmä s Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie so sídlom v Rige a Európskou chemickou agentúrou so sídlom v Helsinkách;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

23. berie na vedomie, že v novembri 2018 agentúra dokončila implementáciu nových pravidiel prevencie a riešenia konfliktov záujmov členov správnej rady a poradných skupín, ktoré zahŕňajú ročné predkladanie ich vyhlásení o záujmoch a hodnotenie vyhlásení predsedami správnej rady, resp. predsedami príslušných poradných skupín, za podpory agentúry; víta prijatie nového modelu vyhlásení o záujmoch, po ktorých nasleduje ich uverejnenie na webovom sídle agentúry; berie na vedomie, že agentúra zaviedla nové pravidlá prevencie a riešenia konfliktov záujmov pre zamestnancov; berie na vedomie, že v roku 2018 všetci zamestnanci predložili vyhlásenia o záujmoch, pričom v 31 prípadoch (čo zodpovedá 20 % počtu zamestnancov) bol priznaný záujem, ktorý príslušní vedúci pracovníci posúdili, a že v prípade troch zamestnancov (čo zodpovedá 2 % zamestnancov) boli prijaté opatrenia na zmiernenie rizika možného konfliktu záujmov; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že nový model vyhlásenia o záujmoch sa nevzťahuje aj na výkonné vedenie; s poľutovaním konštatuje, že v prípade výkonného riaditeľa je k dispozícii len vyhlásenie o neexistencii konfliktu záujmov; berie na vedomie, že v júni 2018 správna rada prijala rozhodnutie agentúry o usmerneniach týkajúcich sa oznamovania protispoločenskej činnosti; berie na vedomie, že podľa odpovede agentúry neexistuje zákonná povinnosť uverejňovať životopisy členov jej správnej rady; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že agentúry Únie by mali stanoviť model, pokiaľ ide o transparentnosť, a vyzýva členov správnej rady, aby zverejnili svoje životopisy na webovom sídle agentúry;

Vnútorné kontroly

24. na základe poznámok a pripomienok orgánu udeľujúceho absolutórium v súvislosti s otvorenými odporúčaniami z auditu konštatuje, že miera plnenia akčných plánov zavedených v nadväznosti na rôzne odporúčania z auditov mala v roku 2018 klesajúci trend a že začiatkom roku 2019 agentúra prijala a zaviedla revidovaný rámec vnútornej kontroly; berie na vedomie, že útvar pre vnútorný audit vytvoril na základe výsledkov hodnotenia rizika vykonaného vo februári 2018 v ústredí v Tallinne aj na technickom pracovisku v Štrasburgu strategický plán auditu na obdobie 2019 – 2021, ktorý sa týka hlavných administratívnych a prevádzkových procesov agentúry; vyzýva agentúru, aby informovala orgán udeľujúci absolutórium o vykonaní odporúčaní z auditu;

Ďalšie pripomienky

25. na základe poznámok a pripomienok orgánu udeľujúceho absolutórium v súvislosti s oneskoreniami pri rekonštrukcii prevádzkového pracoviska agentúry v Štrasburgu a výstavbe novej budovy ústredia v Tallinne konštatuje, že estónska vláda dokončila projekt rekonštrukcie ústredia v súlade s pôvodným plánom a agentúra bola presunutá do svojho trvalého sídla v júli 2018; konštatuje, že rekonštrukčné práce na prevádzkovom pracovisku v Štrasburgu boli zmluvne ukončené v júni 2018, že oneskorenie bolo spôsobené zmenami v návrhu, ktoré boli dohodnuté s dodávateľom, a že agentúra úzko spolupracuje s dodávateľom na odstraňovaní zistených technických nedostatkov a na napredovaní v rámci schvaľovania prác;

26. vyzýva agentúru, aby sa zamerala na oboznamovanie verejnosti s výsledkami svojho výskumu a aby verejnosť informovala prostredníctvom sociálnych a iných médií;

27. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie zo 14. mája 2020 ([4]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([4]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0121.